

IZLAGANJE ADV.NIKOLE MEDOJEVIĆA :

Advokatura je ustavna kategorija , profesija koja se bavi tumačenjem i primjenom prava u cilju pružanja pravne pomoći građanima, pa kada govorimo o mjestu advokata u procesu reforme pravosuđa posredno govorimo o građanima. Inače, AKCG je prisutna u procesu reforme i uzimala je učešće u raznim vidovima. Pri tome su predlozi advokata ponekad zanemrivani, svakako neopravdano, jer struktura znanja koje advokati imaju i koja dolaze direktno iz sudnice, upravo predstavljaju refleksiju reforme u domenu krajnjih rezultata koji se ogledaju u ostvarivanju građanskih prava i sloboda.

Pojam reforme implicira dobre namjere, što ne znači izostanak problema, nedostataka, grešaka. Sprovođenje reforme pravosuđa sobom nosi potrebu usklađenosti sa standardima i rešenjima razvijenijih zemalja, ali i napretka na planu poštovanja prava građana Crne Gore. Optika i fokus advokata svakako je na ovom drugom, jer je to u biti posla koji obavljamo .

Kao dugogodišnji advokat koji u radnom iskustvu ima mogućnost komparacije onoga nekada i ovog sada, mogu se složiti da je aktuelna reforma do sada donijela niz značajnih stvari. Pri tome ni jednu od njih ne treba glorifikovati jer ni jedna po sebi ne rešava problem. Rešenje problema uvijek zavisi od nas koji pravo primjenjujemo, odnosno od naše sposobnosti, spremnosti i volje da u svakoj situaciji iz propisane norme crpimo maksimum prava.

Ako govorimo o nedostacima koji prate ovaj proces, ukazaću na neka normativna rešenja koja se usvajaju a za koja se pokazuje da u konačnom ne ostvaruju cilj, dakle ne rešavaju problem nego ga produkuju. Takvih primjera u praksi je dosta, pomenuću samo dva koja nisu najvažnija ali koja su paradigmatična po tome što su proklamovani cilj- ažurnost i efikasnost postupka, u suprotnosti sa onim što je stvarni efekat i koji se svodi na ograničenje ili čak poništenje elementarnog prava građana. Takvo je, recimo, rešenje iz ZPP koje je opstalo desetak godina, po kome izostanak uredno pozvanog advokata sa pripremnog ročišta, u svojstvu punomoćnika tužioca, dovodi do povlačenja tužbe, što nekad znači do potpunog

gubitka mogućnosti ostvarivanja prava. Postoji čitava lepeza razloga koji mogu dovesti do ovakve situacije, ali se ne vide razlozi postojanja navedene norme u ovako rigidnom vidu, kada se težnja ka ažurnosti postupka pokazuje kao superiorna u odnosu osnovno pravo zbog kojeg se građanin obraća sudu, a na šta su advokati godinama bezuspješno ukazivali. Takođe, aktuelnim izmjenama ZKP jedna banalna situacija, po pravilu rešavana u dobroj vjeri i dogovorom između sudije i advokata, sada je svoje mjesto našla u rangu zakonske norme, ili zabrane. Naime, propisano je da nije opravdan razlog za odlaganje suđenja to što je advokat zauzet u drugom predmetu, već je dužan naći zamjenu iz reda advokata. Dakle, opet se teži efikasnosti ali po cijenu da okrivljenog u postupku brani prinudni advokat, malo ili ni malo upoznat sa predmetom, što stvara privid procesnih pretpostavki u pogledu prava na odbranu, ali u suštini to pravo negira. Postiže se cilj potpuno suprotan od projektovanog, problem se ne rešava nego se stvara novi. Sve ovo ističem kao primjer, a ima ih više, kako normativni propusti naizgled sporednog značaja građanima mogu da stvore vrlo značajne probleme.

Uobičajeno je isticati kako se problemi, pa i navedeni, rešavaju odgovornim odnosom onih koji pravo primjenjuju, a blizu je istini da tek sistem vrijednosti koji upravo na odgovornosti počiva, predstavlja okvir u kom se istinski mogu sagledati dometi i pojedinih zakona i pojedinačnih rešenja i reforme u cjelini. Ja sam, nadam se, poštujući vremensko ograničenje pokazao odgovornost prema organizatorima ovog skupa, kojima u ime AKCG zahvaljujem na pozivu i ustupljenom vremenu.